

Heiti verkefnis eða námsgreinar: Samfélagsfræði og náttúrufræði

Árgangur:	2014	Námsgreinar:	Samfélagsfræði og náttúrufræði
Tímabil:	2023-2024	Kennarar:	Eydís Sól Jónsdóttir, Kristbjörg Sunna Jensdóttir, Margrét Ruth Sigurðardóttir og Rakel Lind Ragnarsdóttir

Lykilhæfni:**Tjáning og miðlun**

- Hlustað eftir upplýsingum og rökum í samræðum
- Lagað tjáningu sína að viðmælendum og notað algengan orðaforða sem tengist umfjöllunarefni hverju sinni
- Gert grein fyrir hugsunum sínum, skoðunum og þekkingu á þann hátt sem við á hverju sinni

Skapandi og gagnrýnin hugsun

- Endurskoðað úrlausn viðfangsefna út frá mismunandi sjónarhornum á skapandi hátt
- Skipulagt efnistök og aðferðir við úrlausn verkefna

Sjálfstæði og samvinna

- Unnið eftir fyrirmælum og boríð ábyrgð á eigin verkefnum og vinnubrögðum þegar við á
- Gert sér grein fyrir styrkleikum sínum
- Gert sér grein fyrir eigin hlutverki í samstarfi

Hæfniviðmið námsgreina:**Náttúrugreinar****Geta til aðgerða:**

- Útskýrt hvernig tækni hefur áhrif á lífsgæði íbúa og umhverfi þeirra.
- Tekið frumkvæði við öflun upplýsinga til að skoða tiltekið málefni frá ýmsum sjónarhornum.
- Sýnt virkni og látið sig varða nánasta umhverfi og lífsskilyrði lífvera í því.
- Greint á milli ólíkra sjónarmiða sem varða málefni daglegs lífs.

Nýsköpun og hagnýting þekkingar:

- Komið auga á þarfir og vandamál í umhverfi sínu.
- Unnið eftir verkferli nýsköpunar, þ.e. leitað að þörfum í daglegu umhverfi fólks, fundið lausn, hannað afurð.
- Bent á störf sem krefjast sérþekkingar.

Gildi og hlutverk vínsinda og tækni:

- Í málí og myndum miðla hugmyndum sem tengjast náttúrvísindum.
- Notað einföld hugtök úr náttúrvísindum í textaskrifum.
- Útskýrt hvernig tækni nýtist í daglegu lífi þeirra.
- Gert sér grein fyrir hvernig maðurinn er hluti af náttúrunni og lífsafkoma hans byggist á samspilinu við hana.

Vinnubrögð og færni:

- Sagt frá og framkvæmt með hversdagslegum hlutum einfaldar athuganir úti og inni.
- Tekið þátt í vali á náttúrufræðilegum verkefnum og kynningu á niðurstöðum.
- Aflað sér upplýsinga er varða náttúruna.
- Skráð atburði og athuganir, s.s. með ljósmyndum, teikningum, eigin orðum og sagt frá þeim.
- Notað ólíkar heimildir við öflun upplýsinga.
- Útskýrt valda atburði og hugmyndir á fjölbreyttan hátt.
- Hlustað á og rætt hugmyndir annarra.

Ábyrgð á umhverfinu:

- Tekið eftir og rætt atriði í umhverfinu sínu, sýnt félögum og náttúru alúð.
- Skoðað og skráð dæmi um áhrif af gjörðum mannsins á náttúru og manngert umhverfi í heimabyggð.
- Nýtt reynslu og hæfni í námi og daglegu lífi, einn og með öðrum.
- Rætt eigin lífssýn og gildi, gert sér grein fyrir samspili náttúru og manns.
- Tekið þátt í að skoða, greina og bæta eigið umhverfi og náttúru.

Að búa á jörðinni:

- Tekið þátt í og sagt frá einföldum athugunum á jarðvegi, veðrun og rofi.
- Sagt frá hvernig Ísland myndast og tekur breytingum.
- Lýst landnotkun í heimabyggð.
- Fylgst með og skráð upplýsingar um veður í heimabyggð.

- Lýst breytingum á náttúru Íslands eftir árstíðum og áhrifum þeirra á lífsskilyrði fólks.
- Notað gervihnatta- og loftmyndir af yfirborði jarðar til að lýsa heimabyggð.

Lífsskilyrði manna:

- Útskýrt á einfaldan hátt byggingu og starfsemi mannlíkamans.
- Útskýrt mikilvægi hreyfingar, hreinlætis, hollrar fæðu og svefns.
- Bent á skaðleg efni og hvernig ýmsir sjúkdómar og sýklar eru smitandi.
- Útskýrt á einfaldan hátt hvernig barn verður til og þekkir einkastaði líkamans.
- Rætt fjölbreytni í nýtingu vatns á heimilum og í umhverfinu.
- Lýst skynjun sinni og upplifun af breytingum á hljóði, ljósi og hitastigi og áhrifum sólarljóss á umhverfi, hitastig og líkamann og tengt hitastig við daglegt líf.

Náttúra Íslands

- Sagt frá eigin upplifun á náttúrunni og skoðun á lífveru í náttúrulegu umhverfi.
- Útskýrt einkenni lifandi vera, skýrt með dæmum lífsskilyrði lífvera og tengsl við umhverfi.
- Lýst algengustu lífverum í nánasta umhverfi sínu.
- Útskýrt fæðukeðjur og rakið fæðu til frumframleiðanda.
- Greint á milli algengustu orkugjafa á Íslandi.
- Sagt frá náttúruhamförum sem búast má við á Íslandi og hvar þær verða.

Heilbrigði umhverfisins

- Fjallað um samspil manns og náttúru.
- Flokkað úrgang.
- Gert grein fyrir þjónustu sem náttúrulegir ferlar veita.
- Sett í samhengi mismunandi ástand efna og eiginleika þeirra.
- Rætt krafta sem koma við sögu í daglegu lífi manna.

Samspil vísinda, tækni og þróunar í samféluginu

- Flokkað gerviefni og náttúruleg efni eftir tilurð þeirra.
- Rætt hvernig uppfindingar hafa gert líf fólks auðveldara eða erfiðara, á heimilum og í ólíkum atvinnugreinum.
- Lýst eiginleikum hljóðs og ljóss og ýmsum fyrribærum með tilliti til hljóðs og lita.
- Sagt frá þróun algengra rafmagnstækja og áhrifum segla.

- Gert grein fyrir hvernig holl fæða er samsett úr öllum flokkum fæðuhringsins og mikilvægi við geymsluaðferðir.

Samfélagsgreinar

Reynsluheimur - Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni nemenda til að skilja veruleikann

- Borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfýsi.
- Bent á tengsl valinna þátta í samfélagi, náttúru, trú og lífsviðhorfi, einkum í nærsamféluginu.
- Lýst samhengi orða, athafna og afleiðinga.
- Nefnt dæmi um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu, sögu og menningar.
- Sagt frá einkennum og sögu heimabyggðar og tengslum við önnur svæði á Íslandi.
- Aflað sér og nýtt vitneskju um samfélagsmálefni í námsgögnum og miðlum.
- Rætt um samfélagið og notað valin hugtök í því samhengi.
- Gert sér grein fyrir nokkrum einkennum þess að náttúrufar breytist vegna ytri áhrifa.
- Sagt frá dænum, um hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á hvernig fólk lifir.
- Bent á dæmi um áhrif tækni og framkvæmda á mannlíf og umhverfi.
- Gert sér grein fyrir gildi náttúru og umhverfis og mikilvægi góðrar umgengni.
- Áttað sig á hlutverki landakorta og notagildi þeirra.
- Sagt frá atburðum og persónum á völdum tínum, sem tengjast nærsamféluginu.
- Velt fyrir sér upplýsingum, gildi þeirra og áreiðanleika.
- Komið auga á nokkra þætti sem hafa haft áhrif á mannlífið í tímans rás, svo sem umhverfi og skipulag samfélaga.
- Sagt frá gerð og mótnum íslenskt samfélags fyrr og nú.
- Sagt frá völdum þáttum og tímabilum í sgu fjölskyldu og heimabyggðar.
- Bent á dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningu.
- Áttað sig á að trúar- og lífsviðhorf fólks birtist í mismunandi viðhorfum, siðum og venjum.
- Velt fyrir sér nærtækum spurningum sem tengjast trú, lífsviðhorfi og breytni.
- Sagt deili á nokkrum frásögnum, helstu hátíðum og siðum kristni og annarra trúarbragða, einkum í nærsamféluginu.
- Áttað sig á muninum á völdum þáttum trúar- og lífsviðhorfa.
- Komið auga á dæmi um áhrif Bíblíunnar á samfélagið.
- Nefnt dæmi um trúarlegar vísanir í listum og bókmenntum.
- Áttað sig á mikilvægi fjölskyldunnar og fjölbreytni fjölskyldugerða í samfélagi manna.
- Bent á nokkrar mikilvægar stofnanir samfélagsins.
- Áttað sig á gildi samhjálpar í samféluginu.
- Áttað sig á að hann er hluti af stærra samfélagi.

- Lýst kostnaði vegna eigin neyslu og áttað sig á ýmsum tilboðum sem hvetja til útgjalda og neyslu.
- Varast hættur á heimili sínu og í nágrenninu.

Hugarheimur - Sjálfsmynd: Hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum

- Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum.
- Bent á gildi jákvæðra viðhorfa og gilda fyrir sjálfan sig.
- Bent á dæmi um hefðbundin kynhlutverk og breytingar á þeim.
- Gert sér grein fyrir hvar styrkur hans liggar.
- Bent á fyrirmyn dir sem hafa áhrif á hann.
- Áttað sig á og lýst ýmsum tilfinningum, svo sem gleði, sorg og reiði.
- Gert sér grein fyrir þörf sinni fyrir næringu, hvíld, hreyfingu og hreinlæti.
- Gert sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð, sem hafa áhrif á líf hans.
- Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna.
- Sett sig í spor annarra jafnaldra.
- Sett sér markmið og gert áætlarnir við úrlausn afmarkaðra verkefna.

Félagsheimur - Samskipti: Hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra

- Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi.
- Áttað sig á að fólk býr við ólík fjölskylduform, hefur ólíkan bakgrunn og ber virðingu fyrir mismunandi lífsviðhorfum og lífsháttum.
- Rætt um valin samfélagsleg og siðferðileg málefni.
- Rætt um réttindi sín og skyldur í nærsamfélagini og sýnt ábyrgð í samskiptum við aðra og þekki til Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna.
- Tjáð þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti.
- Áttað sig á gildi jafnréttis í daglegum samskiptum.
- Sýnt tillitssemi og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra.
- Áttað sig á ýmiss konar afleiðingum athafna sinna.
- Sýnt að hann virðir reglur í samskiptum fólks, skráðar og óskráðar, og nefnt dæmi um slíkar reglur.
- Sett sig inn í málefni nærsamfélagsins.
- Sýnt tillitssemi og umhyggju í leik og starfi.

Lýsing verkefnisins og kennsluaðferðir:

- Innlögn og umræður í upphafi verkefna.
- Samþætting við aðrar námsgreinar.
- Hópverkefni
- Einstaklingsverkefni
- Útikennsla
- Snjallræði
- Verkefnamiðað nám

Námsgögn:

- Bekkjarsáttmáli
- Snjallræði
- Tvær þemavikur
- Refurinn
- Grænu skrefin
 - Elskum jörðina okkar bls. 10-11
 - Stígum grænu skrefin bls. 12-13
 - Loftslagsbreytingar bls. 16-17
 - Grænu skrefin heima bls. 36-37
- Komdu og skoðaðu
 - Eldgos
 - Himingeiminn
 - Íslenska þjóðhætti
 - Landnámið
- Börn í okkar heimi
 - Stríð í heimi
 - Fordómar og þróngsýni
 - Fátækt og hungur
- Kortabók 1 og 2
- Lífið Fyrr og nú
- Trúarbrögðin okkar
 - Hindúatrú bls. 16-22

Námsmat/skil á verkefni:

- Leiðsagnarmat
- Símat
- Hópverkefni
- Sjálfsmat

- Ipad
 - Book creator
 - Kahoot
 - Aðrar vefsíður til að afla sér upplýsinga í verkefnum.